

[Lorentzen.]

gerne nævne, at jeg for få dage siden har været vidne til på min hjemegn, at man kun havde tre svende gående på en byggeplads, skønt der var mange svende ledige. Det er den slags ting, jeg synes man med god grund kan tage op til behandling og drøftelse.

Der er imidlertid andre punkter, som fylder mig, skal jeg sige med ængstelse; og der er punkter, som jeg tror kan få en finansminister til at gyse og få nationalbanken til at rynke stærkt på øjenbrynene. Det ærede medlem hr. V. Buhl, der er medlem af nationalbankens repræsentantskab, er ikke ubekendt med nationalbankens synspunkter; de falder ikke ganske sammen med dette frie memorandum eller den betænkning, som den socialdemokratiske gruppe her har skrevet.

Ærede medlemmer vil formentlig have forstået, at jeg ikke på mit partis vegne kan tilsige nogen velvillig behandling af de to lovforslag, idet vi ikke mener, at de veje, der er anvist, er farbare eller tilrådelige.

Thestrup: I det folketingsudvalg, der blev nedsat til behandling af de af den højtærede indenrigs- og boligminister foreslåede ændringer i boligstøttelovgivningen, har den socialdemokratiske gruppes medlemmer forelagt en plan om støtte til boligbyggeriet, en plan, der medfølger som bilag til forslaget om ændringer i byggestøttelovgivningen. Det er forsåvidt efter aftale med den socialdemokratiske gruppes medlemmer, at denne plan nu forelægges i form af et egentligt lovforslag, idet man i udvalget var enig om, at det var vanskeligt at drøfte denne plan, før den forelå i lovforslags form.

Nu foreligger altså den socialdemokratiske plan i form af de to lovforslag, vi behandler her. Jeg må måske bemærke, at jeg ikke synes, denne plan har vundet ved at blive udformet som lovforslag. Planen fremtræder — så kan man synes mere eller mindre om indholdet — i klar, tydelig og letforståelig form, ikke mindst det, der står i planens afsnit II A om, at huslejen i nybyggeri indtil videre bør lægges fast på niveauet fra 1. januar 1950; men det er ligesom det hele har opløst sig i en vidtstrakt bemyndigelse til boligministeren. Planens afsnit V om de tekniske betingelser for at opnå yderligere tilskud — et af de punkter i planen, som efter min mening er mest interessant — er blevet til en tåge af forudsætninger. Det er muligt, at det ikke kan gøres anderledes. Jeg erkender, at vort lovsprog efterhånden er ved at blive noget underligt klosterlatin, som ikke er forstå-

ligt for den statsborger, for hvem lovene i virkeligheden er skrevet, og at lovene skulle kunne forstås af borgerne, må dog være et af de vigtigste formål; det er et andet spørgsmål, som der måske en anden gang kan blive lejlighed til at drøfte.

Hvad principperne i lovforslaget om ændringer i byggestøttelovgivningen angår, skal jeg henvise til mine udtalelser ved første behandling af det for kort tid siden af den højtærede indenrigs- og boligminister fremsatte forslag om ændringer af byggestøttelovgivningen. Fejlen i den nuværende situation er den, at det private byggeri — og da navnlig det private byggeri uden statsstøtte — er gået i stå. Ministerens forslag søger at rette på dette forhold, medens det her foreliggende lovforslag snarere går ud på at få det sociale byggeri til at indtage det private byggeris plads.

Hovedskavanken i den nuværende situation er den, at for få bygherrer tør risikere at sætte egen kapital af nogen betydning ind i et byggeri, og at man derfor må søge at erstatte den private bygherres egen økonomiske interesse i at holde bygge-riets unødvendige omkostninger nede med regler og foranstaltninger og tilsyn fra det offentliges side. Det kan ifølge de økonomiske love kun blive en slags surrogat; men naturligvis må vi, indtil huslejestoppet engang kan hæves og naturlige forhold dermed genindføres, søge at gøre dette surrogat så godt og så virkningsfuldt som muligt, og her erkender jeg, at den socialdemokratiske plan indeholder punkter, der for mig at se er af betydelig interesse, navnlig dets afsnit V om de tekniske betingelser for at opnå yderligere tilskud.

Hovedpunktet i planen: ved tilskud til det sociale byggeri at søge at holde huslejen nede på niveauet af 1. januar 1950, er efter min opfattelse forfejlet, idet de stigende tilskud til byggeriet synes mig at give sig udslag i stadig stigende byggeomkostninger. Jeg anser det for langt det vigtigste, at det private byggeri, og da navnlig det private byggeri med egen kapitalrisiko og med egne økonomiske interesser, bliver den overvejende del af byggeriet eller i alt fald kommer til at spille en langt større rolle end nu. Kun herigennem vil det, hvis ikke stat og kommune skal komme ind i helt urimelige udgifter og risici, være muligt at komme bolignøden til livs.

Den ærede ordfører for forslagsstillerne lægger så stor vægt på den beregning, man i udvalget har fået om den procentvise størrelse af støtten fra staten til det private og til det sociale byggeri. Jeg tror ikke, at